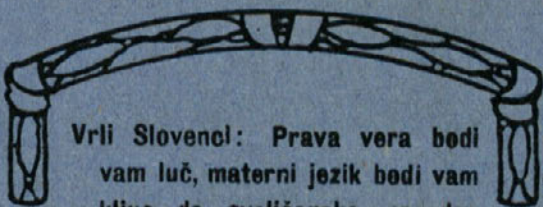

LETO XII.

ZVEZER 14.

Vrli Slovenci: Prava vera bodi
vam luč, materni jezik bodi vam
kljuc do zveličanske narodne
omike. A. M. Slomšek.

NAŠ DOM

GLASILO
SLOVENSKE MLADINE.

MARIBOR, 1912

CIRILOVA TISKARNA.

Vsebina 14. zvezka:

	Stran		Stran
Pouk.		Dekliški vrtec:	
Kdo vlada svet	209	Svetovalka	218
Pripravimo pot Slomšku	209	Vrtnarstvo	219
Letošnji nabori	210	Varčnost	220
		Gizdavost	220
Zabava:		Društveni glasnik:	
Burja	210	Sv. Magdalena v Mariboru	221
Drobtinice	214	Iz mariborske okolice	221
Iz zapisnika	214	Kamnica	221
Zakaj	215	Marenberg	221
Junak	215	Jarenina	221
Dajte	215	Ptuj	222
Na blejskem otoku	215	Ptujska okolica	222
Pojejo fantje	216	Sv. Lovrenc na Dravskem polju	222
Beračeva tožba	216	Sv. Anton v Slovenskih goricah	222
		Gornja Radgona	223
Razgled po svetu.	216	Zreče	224
Orli:		Škkle	224
Orli, pozor	217	Breznica na Gorenjskem	224
Slomškova slavnost Orlov	218		
Gradec	218	Drobtinice:	
		Za lepo petje	224

Naš Dom izhaja 1. in 15. vsakega meseca ter stane na leto 2 K, na pol leta 1 K, na četrto leta 50 h. — Uredništvo in upravništvo je v Cirilovi tiskarni, Koroške ulice 5, Maribor. — Sklep uredništva

13. julija 1912.

Zavod sv. Marte v Trstu

ulica S. Francesco št. 15, I. nadstr.

sprejema brezposelna dekleta pod streho in posreduje za službe. Rafaelov odsek Marijine družbe sprejema dekleta na kolodvoru in jih vodi v zavod. Zavod vzdržuje in nadzoruje zveza »Marijin dom«.

Srečke v korist „Slovenski Straži“.

Turška srečka na mesečne obroke po 4 krone 75 vin. Glavni dobitki vsako leto 1.800.000 frankov. : Turška srečka in še tri druge srečke na mesečne obroke po 6 kron 25 vin. :- Glavni dobitki vsako leto čez 2.000.000 kron. Vsaka srečka mora biti izžrebana. Najmanjši dobitek turških srečk 230 K:

:-: Pojasnila daje in naročila sprejema :-:

Valentin Urbančič, Ljubljana, Kongresni trg 19.

== NAS DOM ==

Štev. 14.

V Mariboru, 15. julija 1912.

XII. letnik.

Pouk.

Kdo vlada svet? „Časniki kar preplavljajo ves kulturni svet. Bero jih učenjaki, uradniki, obrtniki, kmetje in delavci. Naloga časnikov pa ni samo ta, da prinašajo novice iz domačih in tujih krajev. Časopisje se je polastilo vseli strok in panog na znanstvenem, leposlovnem, političnem, socialnem in gospodarskem polju, ki ga obdeluje človeški duh. Časopisi širijo pouk in izobrazbo za vse stanove, delajo javno mnenje, odstavljajo tudi ministre in povzročajo večkrat pravo sovraštvo med narodi in državami in posredno tudi vojske. Smemo torej reči, da časniki vladajo svet.“ — Te besede, ki jih je pisal dr. Ig. Žitnik, deželni in državni poslanec v članku: Časopisje je vlesila v slavnostni številki „Domoljuba“, zapomnimo si tudi mi in delujmo za razširjenje „Našega Doma“!

Pripravimo pot Slomškemu.

Obiskala sem nekoč gospodično, hčer uradnika, ki je bil svoj čas v službi Slomškovi. Kazala mi je marsikatero spominke pokojnega očeta, tako kozarec z vrezanim imenom, knjigo in podobo, vse narita pokojnega slofa.

In pripovedovala mi je vsa ginjena prizore iz Slomškovega življenja, ki so označevali miloco njegovega srca. Slednjic je nehala z besedami: „Veste, jaz častim Slomškega kot svetnika. Vselej, če imam kaj težkega na srečju, grem na njegov grob, da ondi molim in ga prosim pomoči. Bila sem tudi vedno uslišana!“

Že več let je od tega, a vtis, ki so ga naredile te besede na-me, je neiz-

brisen, in osobito zdaj, ko nekako v vsakem slovenskem srečju zveni ime „Slomšek“, se mi često poraja.

Ali poznamo našega Slomškega? Ga li cenimo po njegovi vrednosti? Do zdaj še vse pre malo, vse prepovršno. On je dika naša, svetinja naroda našega, in vsaka Slovenka, ki se zaveda tega imena, naj pripomore k njegovi slavi.

Pa kako? O prav lahko! Poglejte v hiše naših narodnih nasprotnikov! Učimo se od njih! Povsodi najdete v sobi na častnem mestu Bismarcka, nemškega cesarja, da o slikah pesnikov ter umetnikov nití ne govorim.

Zato pa najvelja: **Nobena slovenska hiša brez podobe Slomške kove!** Na častnem mestu naj krasi naša stanovanja in letos 24. septembra jo ovenčajmo, da bo vsa družina, vsak otrok vedel, kaj pomeni ta dan.

Gotovo bo izdala vrla Slovenska Straža barvotiske v raznih velikostih, morda kar z okvirji vred! V vsaki župniji naj bi se našlo nekaj navdušenih mladeničev in deklet, ki bi prevzeli prodajo teh podob! Kaj, **mladina naša!** ali mi na Slovenskem ne zmoremo toliko ognja in ljubezni in hvaležnosti, da spravimo Slomškega, oziroma njegovo podobo, v vsako slovensko hišo? Gotovo da! Ganimo se! Poročajmo „Našemu Domu“ v Maribor, ali bomo sodelovali! Nobena župnija, nobena izmed vas naj ne zaostane. Kdor sam ne zmore kronice za podobo, pa mu jo oskrbimo! To sklepimo danes!

Ako se strinjate z mojim predlogom, o j kako lepo, kako častno se bo praznovala 50letnica našega Slomškega v sleherni hiši! Gleđal vas bo takorekoč vsak dan, opominjal, kakor to zna

le on, ter vas navdušil za čednostno, srečno življenje!

Podoba Slomšekova bo kakor blagoslov pri hiši! Dajmo Slovenci in Slovenke mile, pripravimo pot našemu Slomšku v naše hiše, da bo gotovo tudi zavladal v naših srcih!*)

To vas danes prosi vaša

Savinjska.

* V Nemčiji so nedavno praznovali obletnico smrti ljubljenege škofa Kettelerja. Imeli so velikanski shod v Mogunciji — in vsi prebivalci mesta so nosili ta dan kolajne s sliko Kettelerjevo. — Kaj, ko bi se dobile majhne kolajne — ali svetinjke Slomškove s primernim napisom, da bi jo nosili v znamenje solidarnosti na dan 24. sept. — ali pa kot broške ali obeške! Bi tega ne oskrbela naša Slov. Straža?

Letošnji nabori.

Še niso natančno določeni dnevi, v katerih se bodo vršili letošnji nabori, vendar ni odveč, če spregovorimo nekoliko besed onim našim mladeničem, ki bodo šli letos k naboru.

Kakor znano, so se letošnji nabori radi političnili razmer v ogrski državni polovici, kjer se ni hotelo sprejeti novega brambnega zakona, zelo zakasnili. Sedaj je brambna preosnova že zakon. Pred par dnevi so poročali časopisi, da je cesar dne 5. t. m. potrdil sklepe ogrskega in našega držav-

nega zbora, Novi brambni zakon je tedaj že v veljavi in letošnji vojaški nabori se bodo vršili v smislu novega zakona. O tem smo že zadnjič pisali in bomo pri priliki zopet. Kdaj se bodo pa vršili nabori, kakor rečeno, natančno še ni znano. Skoro gotovo bodo v prvi polovici meseca avgusta.

Mladeniči, skrbite, da bodo letošnji nabori vam v čast. Ravno pri naborih vlada toliko brezumnih razvad in se priglodi toliko grdih lahkomišelnosti, da se nam zdi svarilna beseda na mestu. Slovenski fantje, pokažite vi ta dan, ko mislijo drugi, da morajo noreti, popivati in razsajati, da ste zreli in trezni mladeniči, ki se nikdar ne ponižate v blato. Bodite veseli, zakrožite lepo slovensko narodno popevko, vaša prsa naj krasi duhteč šopek, in če vas bo „cesar zbral“, se lahko korajžno postavite. Slovenski fant je bistrega duha in spretnih rok ter se ne boji vojaških let. Slovenski mladeniči so bili in bodo v ponos avstrijski armadi. Opušite pa nezmerno popivanje, ki je navadno v zvezi z nabornim dnem, ne razgrajajte in ne delajte sami sebi sramote. Pokažite, da niste samo čvrste ga telesa, temveč tudi krepke volje, in zmagajte ta dan sami sebe. Treznost, dostojnost, poštenost, to je čast slovenskega mladeniča.

Zabava.

Burja.

Zgodovinska slika.

Viharni časi so bili takrat.

Po Vipavski dolini so se po cesarski cesti pomikale dannačan dolge vrste vojakov, danes proti Gorici, jutri nazaj proti Vipavi in Ljubljani. Celi regimenti avstrijskih grenadirjev so koračali po gladki cesti, ali pa po blatu in prahu, kakor je naneslo. Boben je ropotal neprestano svoj taramtatam, taramtatam, pred četami so jezdili častniki v belih plaščih s svetlimi sabljami ob strani in z medaljami na prsih, za njimi so marširali vojaki z visoki-

mi čakami na glavi, sklonjeni, trudni in potni, včasi so peli, včasi molčali, včasi kleli, kakor je bil pač čas in cesta.

Kakor veter so vihrali ob njih oddelki konjenikov v svojih lepih uniformah, ponoči so ropotali in drdrali kanoni za pešči, trobente so zapele kratko znamenje, za hip se je vse ustavilo, kratek odmor — zopet se je oglasil rog in cesta je oživela kakor pot mravljincev iz mravljišča do hruške, ki je prežgoda padla zrela in sladka z drevesa, ki jo je bil načel črv.

Ljudje po vaseh so bili prestraše-

ni. Od Gorice so grmeli kanoni, ker Francoz je silil tam čez Sočo.

„Kaj bo, če zmagajo vrage našega generala Karla in pridemo pod Francoza?“ so se izpraševali Vipavci.

A nihče ni vedel odgovora.

Po vseh vaseh so bili nastanjeni vojaki, danes z rdečimi hlačami in sivimi suknjami, jutri z belimi hlačami in modrimi bluzami, danes so govorili hrvaško in kleli madžarsko, jutri jih živ krst ni mogel razumeti.

„Samo da so izpod našega cesarja! Bog daj, da bi Francoza ugnali!“ so prosili Vipavci Boga in prenašali voljno vse križe in težave vojaške nadloge.

V Šempasu, beli vasi sredi Vipavske doline ob cesarski cesti, so bili nastanjeni neko noč hrvaški vojaki, sami korenjaki, ki jim je bila puška kakor pero in sablja kakor bilka.

Oče župan jih je imel čez 100 na svojem skednju in na senu, v kamrah pa je bilo 10 ležišč pripravljenih za oficirje.

Zvečer so se zbrali v hiši na ognjišču in se grel pri ognju, zakaj bilo je sredi meseca marca in zunaj še mraz.

Pisana majolika je krožila od rok do rok, za vsak bokal kakor zlato rumenega vipavca je zacingljala svetla evančarica v županov mošnjiček.

Nazaadnje je dal župan par bokalov zastonj in ni hotel od oficirjev za noben denar plačila. Sleđnjich so se vdali in mu napili: „Nekaj živi naš gospodine župan!“

Oče župan so morali piti ž njimi. Ko so odložili majoliko, so se popraskali za ušesom in izpregovorili: „Je že prav, gospodje oficirji . . . Ti bokali naj bodo za božji lon. Samo nekaj bi vprašal, če dovolite, gospodje. Kaj pravite, ali bo dolgo še ta tepež in me tež s Francozom? Če pojde tako naprej, ne vem, če se bo izplačalo to pomlad orati.“

„Gospodine kučegazda, to ne znamo ni mi, što če biti. Još če krvica teči, još puška pucati. . . Bog i sreča lunačka!“ je odgovoril mlad poročnik.

Tedaj je zunaj zatrobilo.

Vse je poslušnilo.

Alarm.

Kakor bi trenil, so bili konji iz hleva, oficirji v sedlih, vojaki v skednju so se oprtali, zgrabili za puške in kmalu je stala cela vrsta na dvorišču, pripravljena na odhod.

„Kam pa tako naglo, gospodje? Ali je Francoz že blizu?“ je vprašal župan in se je čudila družina.

A ni bilo časa odgovarjati. Preden bi človek mislil, je bila vas prazna, dolga vrsta grenadirjev se je pomikala brez bobnanja po cesti, a ne proti gorici, marveč proti Vipavi.

Ljudje se niso čudili, saj so bili vajeni takih prihodov in odhodov.

A oče župan so pogruntali, da to ne kaže nič dobrega. In res ni kazalo nič dobrega, kajti tisto noč se je umaknil nadvojvoda Karel pred generalom Muratom, ki je prekoračil s svojimi četami Sočo, proti Kranjskemu.

* * *

Dan pozneje je bila Vipavska dolina tiha, zapuščena, kakor da je izumrla.

Pooblačilo se je bilo, megla je poлегla na zemljo.

„Ne bo dobrega . . .“ so govorili ljudje, zadelavali vrata v hrame in kašče, skrivali denar, žito in vino, kamor so mogli. Nihče ni maral izpod strehe, kaj še iz vasi.

Popoldne je prikreval berač Basaj v županovo hišo v Šempasu.

„Bog daj, oče župan in vsa družina!“ je pozdravil in začel mrmrati očenaš.

„Kaj bi zdaj molil, povej, če kaj veš o vojski!“ se je razjezil župan.

„Povem, povem . . . Od Gorice sem prišel. Tam se je že Francoz vgnezdil. Na Lijaku je vse črno golobračev. Iz platna so si naredili kolibice, tam kuhajo in pečejo, šivajo hlače in čistijo puške in kanone. Po vsem polju jih je kakor bi bili padli iz nebes. Strašen šum je, jezdeci dirjajo sem in tje, bobni ropotajo, vmes pa črbnjajo ti neverniki tako čudno, da ne vem, ali moli-

jo ali kolnejo . . . Zdaj bi jih naši lahko nabrisali, ko so tako brez skrbi; pa vrag vedi, kakor daleč je cesta — naših nobenega, kakor bi jih bil vse veter izpihal . . . Bog pomagaj!“

„Torej naših vojakov ni več nikjer, je vprašal župan.“

„Ne v nebu, ne v zemlji“, je odgovoril berač. „Pa mislim, da je naš general Karl že nastavlil Francozom kje kako past, da se polovijo kot miši. Drugače naj se mi ta hip noge posušijo!“

„Mica, daj Basaju kaj za pođ zob! Jaz se grem tačas preobleč in potem pojdeva z beračem povedat gospodu župniku, kako je. Oni nam bodo kaj svetovali, jaz sam ne vem več, kje se me drži glava“, je tožil župan in odšel v kamro.

Čez pol ure sta bila že v župnišču in Basaj je na dolgo in široko pripovedoval, kar je vedel. Če ni kaj vedel, pa se je debelo zlagal.

Tačas je pridirjal v vas oddelek francoskih konjenikov.

Pred županovimi so se ustavili.

Tako nenadoma so privihrali, da niso utegnili županovi niti zapreti vrat pred njimi.

Hlapca sta se skrila v seno, dekleta so jokale v kamrah, županov Jakob pa, ki je imel 15 let, je jezno gledal s kota na rdečehlačarje, ki so bili jezno poskakali s konj in s sabljami v rokah obstopili mater.

Kričali so nekaj nad njo, vihteli sablje, kazali sem in tje, mati županja pa je trepetala od strahu: „Kristus nebeški, kaj naj storim, ko nič ne razumem!“

Dolgo so kričali, a slednjič uvideli, da vse skupaj nič ne pomaga. Vtaknili so sablje v nožnice, le eden se je mogočno razkoračil in zavpil: „Baba, hopsa!“

Županja ni vedela, kaj hoče.

„Hopsa, hopsa!“ ji je tulil na uho in kazal na konje.

„Moj Bog, kako bom hopsa, ko sem stara!“ je tarnala.

„Hopsa!“ se je jezil Francoz, mahal s sabljo in skakal sem in tje.

„Še ubijete me ti neverniki, če jih ne bom slušala!“ je zastokala županja in se začela spravljati na konja.

Francoz jo je potegnil proč, se zasmejal in ji milejše povedal: „Hopsa!“

„Hočejo nemara, da zaplešem . . .“, je vzdihnila županja, se vdala v svojo usodo, prišla za predpasnik in se zasukala pred vojaki v najlepši polki, kakor jo je plesala na svoj poročni dan.

Francoze pa je lomil smeh, začeli so se krohotati, da je odmevalo po vsem dvorišču.

Njen sin Jakob je stisnil pesti in se potuhnil ter zlezal skozi okno na drugi strani hiše.

„Čakajte, vragi, očeta grem poklicat, on vam pokaže, ineti mater tako za norca!“

Stekel je proti župnišču klicat očeta.

Kmalu je bil župan z beračem doma. Mati županja je vsa upehana jokala na klopi pred hišo, Francozi pa so rogovilili po veži in po dvorišču.

„Hopsa!“ so zakričali nad županom, ko je vstopil.

„Hudir vas nesi, neverpike!“ je zarentačil župan, a vendar je bil v strahu.

„Bog ve, kaj kričijo ti hlačarji. Basaj, sedaj pokaži, kar znaš! Saj si pravil, da znaš vse jezike!“

„Kaj bom, reva, znal . . .“, je vzdihoval berač.

Francozi pa so kričali še huje „hopsa“ in kazali na konje.

Slednjič se je beraču posvetilo.

„Meni se zdi, oče župan, hopsa je najbrž francoski to, kar je po naše ovsas. Svoje mrhe bi nemara radi krmili . . .“

Začel se je nekaj meniti z vojaki po laški in kmalu povedal županu: „Krmite hočejo, sem že prav povedal. Če imate kaj ovsas pri hiši, ga jim le dajte, drugače še hišo zažgejo te mrčine.“

„Ovsas nimam, sena pa, če že ni drugače!“ je pokimal župan, prijel Francoza, ki se je najbolj drl, za roko, ga peljal v hlev, pokazal tam seno, in ko ga je ta vprašal: hopsa, je župan

skomiznil z ramami in pokazal, da ga nima.

No, Francozi so bili tudi s senom zadovoljni.

Nehali so kričati, nanесли sena pred konje; majhen, črnkast Francoz, nemara oficir, pa je ogledoval hišo, stopil na dvorišče in se oziral tudi po vasi.

Posebno ga je zanimalo kamenje, ki je bilo na koreih po strehah. Zdelo se mu je sumljivo in obrnil se je na berača, ki se mu je zdel izmed vseh še najbolj brilhen, pokazal na streho in ga nekaj vprašal.

Basaj seveda ni razumel besedice, ali zdelo se mu je, da on vpraša, čemu je kamenje na strehah.

„E — per burja . . .“, se je odrezal na kratko.

Francoz ga je grdo pogledal, poklical vojaka, ki je za silo lomil laščino, in začela sta izpraševati Basaja na take načine, da mu je postalo kmalu vroče.

Basaj je trdil, da je kamenje zato naloženo po koreih, da jih burja ne odnese, Francoz je pa trdil, da je burja kak avstrijski general, ki je ukazal naložiti zato kamenje po strehah, da bi pobil z njim Francoze, ko bi prišli v vas.

Basaj ni razumel dosti laščine, francoščine pa nič, a videl je, da mu prede slaba. Francoza sta kričala nad njim in mu zažugala s sabljo, on pa od strahu ni več vedel, kaj pravzaprav hočeta.

Slednjič je spoznal, da hočeta vedeti, od kod je burja.

„Sem od Čavna pihla, naj mi malha na hrbet priraste, če ni res!“ se je rotil in kazal na ono stran, kjer je Čaven.

Oficir je zadovoljno pokimal in se obrnil, Basaja pa so vzeli vojaki medse in tisti, ki je tolkel laščino, mu je koncem koncev dopovedal, da jim bo moral pokazati pot do burje.

„Ta bo lepa . . .“ je vzdihnil berač in začel premišljevati, kako bi se izvil Francozom.

Ta čas se je znočilo. Mrzla, črna

noč se je napravljalala, brez zvezd, in burja se je ponujala.

Z nočjo je prišel nov oddelek Francozov v vas.

Ta se je raztresel po celi vasi. pri županovih pa so Francozi zasedli konje, berač je dobil svetilko v roke in zapovedali so mu, naj jim kaže pot.

„Kam moraš, Basaj?“ ga je vprašal župan pred odhodom, ko mu je prižgal luč.

„Burjo me gonijo iskat, ti pasjeverci, pa jaz jim bom že pokazal. Z Bogom!“

Počasi so odjezdili konjeniki po cesti na vipavsko stran, pred njimi je krevsal berač s svetilko v roki in se delal še bolj nadložnega, nego je bil.

Kako jim uidem, kako jim uidem? je tuhtal, a nobena pametna misel mu ni hotela priti v glavo.

„Presneta burja, da mi delaš toliko sitnosti. Od Čavna piháš, da me ušesa in nos bole in pečejo, in zdaj naj te grem še iskat. Da bi mi vsaj kako pametno misel prinesla, kako bi jo popihal izmed teh rokovnjačov!“ je mrmljal in si privezal klobuk z ruto, da bi mu ga burja ne odnesla.

Premišljeval je dalje.

Zapeljem te hudobe kam, luč upihnem, tema je kakor v rogu, pa naj me dobijo, če me morejo! Seve, če me dobijo, bom kmalu visel na veji in Bog naj bo milosten moji ubogi duši!

Zmolil je očenaš za srečen konec in jo ubral po ozki stezi, da je mogel komaj posameznik za njim.

Francozi so ga ustavili, a Basaj jim je na roke pokazal, da je cesta sežej dolga, steza pa peč, ker jim drugače ni mogel dopovedati, da je to bližnjica.

„Tam je most“, je modroval berač dalje, „širok most kmalu potem, ko pride steza na cesto. Steza je nerodna, če bom urnih nog, se Francozi vsi polomijo, preden pridejo na cesto. Tam pustim malho in klobuk, in iskali me bodo pod mostom, jaz jo pa ubrišem skozi Osek v gore. Trnovski gozd je velik, ljudje tam gori dobri, se že skrijem in preživim . . .“

Zmolil je še en očenaš, podvzival korake in nenadoma je bila svetilka razbita in ugasla v kamenju. Basaj pa jo je drobil že streljaj pred Francozi po stezi, ki jo je poznal kakor svojo malho.

Za njim kričanje in preklinjanje.

Prisopihal je do ceste, bežal do mosta, vrgel tam malho in klobuk v suh potok pod cesto in hitel po travnikih in njivah proti gorovju.

Daleč je že bil, ko se je oddahnil in poslušal. Čul je peketanje na cesti, drobna luč je trepetala tam doli, nenadoma se je zabliskalo in strel je počil.

„Glej jih, zlomke, pod most streljajo . . .“, se je zasmel. „O ti preljubi Basaj, zahvali Boga, da ti je dal tako bistro glavico, da nisi šel pod most, ampak da si jo rajši popihal sem gori!“

A ni še dobro nehal, ko se je zavsetilo tam pod Gradcem, mali višini ob cesti, nato še enkrat in potem neštokrat. Pbk za pokom, iz grmovja nad cesto so švigale svinčenke na Francoze, ki so iskali svojega ubeglega vođnika.

„Glej, to so pa naši fantje . . .“, se je vzradostil berač. „Tam je nastavil Karel, general našega cesarja, tako past, da bo Francozom gorje, ko jih prime za vrat. Zdaj bodo te šleve mislile, da je tam Čaven in tam general Burja. Le da bi dal Bog srečo našim soldatom, jaz jo pa potegnem na varno . . .“

Po cesti je dirjala francoska prestraža nazaj proti Šempasu, Basaj pa je hvalil Boga za srečno rešitev in složno stopal po poti, ki pelje v Trnovski gozd.

Drobtinice.

Rodoljubje nekaterih Slovencev je podobno bobnu: glasno ropoče, pa vendar je prazen.

Če se boriš za pravico, pa te ljudje sovražijo, tolaži se: Ali te sovražijo iz nevednosti, in tedaj so si sami podpisali sodbo; ali pa te sovražijo iz

hudobnega srca, in tedaj ti naj velja geslo:

„Če spone kača ti sovražna kuje,
Naj s šibo zaničevanja se kaznuje.“

* * *

Iz zapisnika.

Številka 3.

- 3 so božje osebe,
- 3 so bili očaki v starem zakonu: Abraham, Izak, Jakob.
- 3 glavne čednosti imamo kristjani: vero, upanje, ljubezen.
- 3 glave ima najvišja gora na Slovenskem.
- 3 žepe mora imeti, kdor se hoče pravedati: enega za pisma, enega za denar in enega za potrpežljivost.
- 3 reči so potrebne, da je človek srečen: mir srca, delavnost in zadovoljnost.
- 3 stvari so po besedah sv. pisma potrebne, da kaj dosežemo: iščite, in boste našli, trkajte, in se vam bo odprlo, prosite, in boste prejeli.
- 3 reči mora imeti vsak človek pred očmi: prav misliti, pošteno govoriti in pravično delati.
- 3 vrste ljudi ubija brez kazni: zdravniki, vojaki in rablji.
- 3 vrste ljudi laže brez strahu: pratikarji, pesniki in slikarji.
- 3 narodi nas obdajajo in nas hočejo uničiti: Nemci, Lahi in Madžari.
- 3 škode trpi lenuh: zapravi denar, nič ne zna, trati čas.
- 3 strani so, na katere se telesa raztezajo: dolgost, širokost, visokost.
- 3 hčerke ima ošabnost: lenoto, predrznost, lakomnost.
- 3 čase imamo: sedanjost, prihodnjost, preteklost.
- 3-krat oblije duhovnik vsakega s krstno vodo, kdor hoče postati kristjan.
- 3-krat se okliče vsaka dvojica, ki hoče prejeti sveti zakon.
- 3-krat so Judje kričali: „Križaj ga!“, predno se jim je Pilat vdal.
- 3 glavne praznike šteje cerkveni kalendar: Božič, Veliko noč, Binkošti.
- 3-krat je sv. Peter Gospoda zatajil.
- 3-krat je hudobni duh skušal Gospoda v puščavi.

- 3 sinove je imel Noe: Sema, Kama, Jafeta.
- 3 besede je videl kralj Baltazar napisane na steni: mene, tekel, fares.
- 3 mladeniči so bili v ognjeni peči: Ananija, Izarija, Mizaël.
- 3 čednosti morajo kinčati vsakega mladeniča: pošteno srce, molčeč jezik in sramežljiv obraz.
- 3 dele ima vsak govor: uvod, razpravo in konec.
- 3 noge ima vsak čevljarški stolec.
- 3-krat se ti mora kihnuti v ponedeljek zjutraj, da boš ves teden srečen.
- 3 so načini, po katerih človek lahko obogati: po darilih, po dedščini, in kar je najboljše, po lastni marljivosti.
- 3-barvna je naša slovenska zastava: bela, modra in rdeča.
- 3 stvari so hujše ko strup: slab tovariš, malopridna žena in nezvest prijatelj.
- 3 stvari posebno ugajajo starim ženicam: čašica kave, kupica dobrega vina in zgovorna sosedka.
- 3-krat se je s tem premišljevanjem trudil pisatelj teh vrst.

Sreča je, če ima človek vse, kar želi; a še večja sreča je, če več ne želi, kakor že ima.

Zakaj . . .

Po gori je pesem zvenela:
»Mladost je pri meni, po tratah je maj,
poj srce radostno, veseli se zdaj.«

Prepeval je Janko pastirec . . .
Čez jasno obzorje je plaval oblak
in teman, in mračen postajal je zrak.

Odhitel je fant proti domu,
potrkal na okence, nizko tam je,
in klical je dolgo, poslušal strmé,

Ivanko, Ivanko, moj sinko,
čez linico strešno pohiti sem, v stan,
odpreti ne more, tvoj očka bolan.

Izginil oblak je iz neba,
izginil nenadno, kot zgubil bi se,
oj zgubil se v Jankovo mlado srcé.

Obhajala god je narava,
in vesna poljubljala polje in vrt,
a v bajtici temni je vladala smrt.

Na gori je peval škrjanec:
»Mladost je pri tebi, po tratah je maj,
a ti mi tuguješ, pastirče zakaj« . . .

Junak.

Mlad junak tam jaha,
Jaha v boj krvav,
Čil konjiček dirja,
Urno sred dobrav.

V boj krvavi dirja,
Za svoj dragi dom.
»Za te domovina
Dal življenje bom.

Mamca, ti ne jokaj
Za me se preveč!
Za te in za narod,
Sukal bom svoj meč.

Četa hrabrih drugov
Čaka že na me . . .
Da bo srečen narod
Dal bom zanj srce.

Kri do zadnje kaplje,
Rad bi zanj prelil,
Da potem bi srečne
Dneve dom moj žil.«

Lj—.

Dajte!

Kje ste, o moči mladostne,
vranec osedlan,
da pojezdim, da zavrisnem
v solnčni, svetli dan?

Dajte mi moči jeklenih,
da bom mlad zares,
da ne bom si želel sence —
sence kraj cipres . . .!

J. S.

Na blejskem otoku.

Raz otoka venomer
zvonček se glasi;
proti nebu tisočer
vzdih hiti . . .

Z mano na otok
čolniček drči;
in tisoč želja
v srcu se budi . . .

Stopim pred altar.
Zvonček zadoni;
želje vse so preč,
srce prosi mi:

Čuvaj narod moj,
sveto to zemljo,
da do konca dni,
v naši lasti bo!

Dragotin.

Pojejo fantje . . .

Pojejo fantje po logu,
meni pa plaka srcé —
Srečne opevajo čase,
svoje jaz štejem solzé.

Drugim druguje v mladosti
radostna pesem in smeh.
Zalost bridkosti, prevare
spremstvo je moje v teh dneh

Kdaj bo izpraznjena kupa,
kdaj bo izpita grenkost?
Kdaj bode prišla, ostala,
z mano za vedno radost?

P. A.

Beračeva tožba.

Ko v svet sem bil odpotoval
sem s solzami slovo jemal,
a z upom sem v tujino spel
čez solze v daljo zrl vesel.

Tujini nudil sem moči —
Prodal sem tujcem svoje dni;
a zdaj na starost glad trpim
od trdih src domov bežim.

Razgled po svetu.

† Dr. Karol Štrekelj.

V noči od 7. na 8. julij, to je od nedelje na ponedeljek, je umrl v Gradcu dr. Karel Štrekelj, profesor slavistike na graškem vseučilišču. Vedeli smo, da boleha že dalje časa, a vendar nas je vest o njegovi smrti pretresla. Ž njim smo izgubili Slovenci najboljšega poznavatelja slovenskega jezika, jezikoslovca, kateri ni imel para na avstrijskih univerzah. Pokojnik je bil predstojnik slovanskega filologičnega seminarija na graški univerzi, dopisujoči član carske peterburške akademije znanosti, kralj. srbske belgrajske akademije in „Narodopisne spoletnosti češko-slovanske v Pragi“ itd. Njegovo ime se mora istodobno in z istim spoštovanjem izgovarjati kakor Miklošičevo, Škrabčevo, Oblakovo in drugih korifej slovanske filologije. Priobčil je nebroj temeljitih jezikovnih razprav v raznih listih, a njegovo življensko delo je velika kritična izdaja slovenskih narodnih pesmi. Take izdaje narodnih pesmi, s filologičnega stališča presojeno, nima noben narod. Ž njemu si je postavil pokojnik trajen spomenik. Rojen je bil dr. Karel Štrekelj v Gorjanskem na Krasu. Študiral je v Gorici in posvetil se je potem jezikoslovnim naukom. Leta 1896. je postal izredni profesor slavistike s posebnim ozirom na slovenščino na graški univerzi, in ko se je ustanovilo v Gradcu drugo slavistično mesto, je postal red-

ni profesor. Za svoje slušatelje ni bil le profesor, ampak pravi oče. Slovenskim dijakom v Gradcu je šel povsod na roko. Bil je odločnega katoliškega mišljenja, katerega ni nikjer skrival, a bil je tudi odločen Slovenec. Pogreb velikega učenjaka je bil v sredo ob 4. uri popoldne. Pokoj njegovi duši in slava njegovemu spominu!

Državni zbor je na počitnicah. V petek, dne 5. t. m., se je vršila zadnja seja. Razen brambne predloge, o kateri smo poročali že v zadnji številki, je bil rešen v tem zasedanju še proračunski provizorij in več malih zadev, med njimi moderni vojaški kazensko-pravni red. V sredo, dne 10. t. m., je imela tudi gosposka zbornica zadnjo sejo in vlada sedaj v dunajškem parlamentu popolen mir. — Edino politično vprašanje, ki še vedno vznemirja duhove, je sprava med Čehi in Nemci. Po poročilih listov je sprava ravno pred durmi. Taka narodna sprava bi bila za celo Avstrijo velikega pomena, ker bi morala služiti za vzgled, kako naj se narodnostne razmere v Avstriji uredi. Prenapeti Nemci se že boje, da bi se hotela vlada ravnati po češkem vzgledu tudi v drugih kronovinah, in v Gradcu izhajajoča nemško-nacionalna „Tagespost“ je že začela hujskati, češ, da so razmere na Češkem drugačne, kot drugod, da se jih ne sme misliti uravnavati po češkem vzorec. „Pravičniki“ Nemci hočejo imeti zopet dvojno

pravico. Na Češkem so v manjšini, tam zahtevajo od Čehov v imenu pravice vse mogoče, na Štajerskem so v večini, in tu bi nas radi v imenu pravice še dalje zatirali. Večje hinavščine si ni mogoče misliti. — Na Ogrskem vlada v političnem življenju mir. Ministri, poslanci in drugi politiki so na počitnicah in si nočejo kaliti teh dni z obujanjem spominov na vroče parlamentarne boje zadnjega zasedanja. Pod zunanjim mirom pa gotovo vre. Maščevanje, ki so ga zaprisegli opozicionalni poslanci grofu Tiszi, gotovo ni pozabljeno, in na jesen se bo brez dvoma poskušalo obračunati z osovraženim, brezobzirnim grofom. — Na Hrvaškem je položaj neizpremenjen. Ljudstvo se radi Čuvajevih nasilnosti nič več ne vznemirja in topo prenaša mažarske udarce. Z velikim upanjem pričakuje lepših dni. — Najvažnejši svetovno-političen dogodek zadnjega časa je bil sestanek ruskega carja z nemškim cesarjem in finskih vodah. Ugibanj o uspehu in posledicah tega srečanja je nebroj, prav gotovega se pa ne ve nič. Gotovo je, da sta si nemški cesar in ruski car osebna prijatelja, ravno tako je znano, da bi se Nemčija rada približala Rusiji in sklenila z njo prijateljstvo. Prijateljstvo med Nemčijo in Rusijo ne bi ostalo brez posledic tudi za našo državo, kot zavezniško državo Nemčije, in bi se razmerje med nami in Rusi izboljšalo. To bi bilo samo želeni, vprašanje je samo, če bi ne bilo veliko pametnejše, če bi se mi in naš severni sosed sprijaznili neposredno in ne potem Nemčije. — Drug važen svetovno-političen dogodek so volitve v Ameriki. Že zadnjič smo poročali o Taftovi in Rooseweltovi kandidaturi. Sedaj so proglasili tudi demokratje svojega kandidata v osebi dr. Wilsona. Po

dolgih bojih v lastnem taboru so se bili zedinili na tega moža. Iz Chicage piše prijatelj našega lista o tem boju kratko: „Zednjene države imajo meseca novembra volitve novega predsednika, moža, ki ima v marsikaterem oziru večjo oblašt od kakšnega evropskega monarha. Boj za to prijetno mesto vihra že dolgo po Severni Ameriki, zadnji čas pa je dosegel take dimenzije in je postal tako besen, da bi mislil človek, ki ne pozna tukajšnjih razmer, da bo vsaj jutri že odločilna volitev.“ — Iz vojske ni nič novega, pride do kakšne male praské, katero se v poročilih poveča v veliko bitko, drugega važnega se ne zgodi. — V Albaniji postajajo tla vedno bolj vroča. Upor med vojaštvom se širi. Vojni minister Mahmud Šefket-paša je že demisioniral, toda nihče neče v sedanjih zmedenih časih prevzeti nasledstva. — Südmarka je imela na praznik sv. Petra in Pavla v Solnogradu svoj občni zbor. V letu 1911. je imela 587.427 K dohodkov in 665.749 K izdatkov. Samo za naseljevanje se je izdalo 207 K 867 vin. Kakor vidimo, Nemci zelo veliko žrtvujejo za svoja napadalna društva. Spominjajmo se ob vsaki priliki društev, ki nas hočejo varovati, zbirajmo in darujmo, kjer le moremo, za Slov. Stražo! — V četrtek, dne 11. t. m., se je vršil v Mariboru občni zbor štajerskega pododbora Zadružne Zveze v Ljubljani. Natančno poročilo o tem važnim občnem zboru so prinesli drugi listi: „Straža“, „Slov. Gospodar“, nam primanjkuje prostora. Govoril je na zborovanju tudi poslanec dr. Krek. Za predsednika pododbora je zopet izvoljen dr. Hohnjec. — Romanja na Trsat, ki se je vršilo dne 8. in 9. t. m., se je udeležilo čez 600 romarjev. Vsi so se srečno in veseli vrnili.

Orli.

Orli, pozor! Štajerske odseke Orla se še enkrat opozarja, da se vadijo prostih vaj za Slomšekovo prireditel v Št. Juriju po zadnjih številkah „Mla-

dosti“. Torej z nekaterimi izpremembami! — Opozarjamo tudi Orle, da se naroči celo orlovsko obleko z vsemi potrebsčinami pri g. Maculiu, krojaču v

Mariboru, Stolna ulica, Kdor hoče imeti obleko že pri Sv. Juriju, naj si jo takoj naroči!

Slomšekova slavnost Orlov. Smo v Slomškovem letu. Po celi širni slovenski domovini se že vrše slavnosti v spomin velikega škofa, iskrenega rodoljuba, nedosegljivega učitelja Antona Martina Slomšeka, ki ima največ in neminljivih zaslug za probujno slovenskega naroda. Brez Slomšeka bi bil naš narodni položaj mnogo žalostnejši kakor je. Zlasti mi štajerski Slovenci se moramo zahvaliti Slomšku, da nas je z osnovanjem sedanje lavantinske škofije rešil narodnega propada. Spomin na tega moža moramo visoko ceniti, ljubiti, oboževati. Pokazati moramo to zlasti letos, ko obhajamo 24. septembra 50letnico njegove smrti. Ker je Slomšek že v svojih letih najbolj skrbel za mladino, zato je tudi dolžnost mladine, da kar najsijajnejše in najveličastnejše slavi njegov spomin. Slovenska mladina, naši Orli bodo častili spomin nepozabnega narodnega učitelja in voditelja pri Sv. Juriju ob juž. žel. Dne 11. avgusta se vrši v Št. Juriju ob juž. žel. Slomšekova slavnost Orlov, za katero so se že začele pripravljati razne organizacije. Opozarjamo že sedaj vsa društva, da ne prirejajo ta dan veselice in delujejo za obilno udeležbo. Slomšekova slavnost pri Št. Juriju ob južni železnici mora biti najsijajnejša proslava nepozabnega buditelja in vladike. Zbrali se bodo dne 11. avgusta pri Sv. Juriju štajerski Orli polnoštevilno in prihiteli bodo tudi Orli iz Kranjskega v velikem številu. Tudi v drugih ozirih bo preskrbljeno, da bo slavnost vredna nepozabnega moža-velikana. Slomšekova slavnost pri Št. Juriju bo vrhunec letošnjih Slomškovih slovesnosti po širni domovini. Kdor časti spomin moža neprecenljivih zaslug za slovenski narod, mora priti dne 11. avgusta k

Sv. Juriju. Na tisoče se nas mora zbrati in iz tisočernih grl se mora glasiti: „Slava velikemu Slomšku!“

Gradec. (Orli). Naš »Orel« priredi veselico z javno telovadbo, ki se vrši dne 21. t. m. v dvorani »Kaufmannshaus«. Proizvajale se bodo proste vaje, moreška, vaje na bradlji in skupine; po telovadbi bo govor in prosta zabava.

K tej prvi orlovski prireditvi, oziroma nastopu, vabimo vse nam najbližje bratske odseke in prijatelje organiziranih Orlov, da nas posetijo s svojo prisotnostjo.

Ta nastop »Orla« je zelo važnega pomena za nas in sploh za Spodnje Štajerce; s tem hoče »Orel« pokazati, da se ne boji tudi javno nastopiti. Pridobiti si pa s tem hoče tudi novih članov in prijateljev, da si tako zagotovijo svoj obstoj. Veliko dela še čaka našega Orla.

Na stotine slovenskih, spodnje-štajerskih, mladih fantov se pride učiti v Gradec rokodelstva. Od doma gredo pošteni, v srcu znanstveni, katere jim je dala mati. Toda v mestu se to kaj hitro pozabi, v cerkev še hodi en čas, ampak pridige ne razume, slaba tovaršija ga sili drugam, se norčuje iz njega, če gre v cerkev, tako se počasi še tega odvadi. Učna doba mine, »Zdaj sem pa prost« si misli, toda komaj se to zgodi, že nastavljajo zanjke, na eni strani socialdemokratje, na drugi pa Nemci in tako vlovijo na stotine slovenskih fantov v svoje mreže, ki so izgubljeni za nas.

To je uvidel tudi naš »Orel«, in si je dal nalogo, da zbira mlade fante, vajence, pod svoja krila. Do dvajset jih že pridno zahaja v našo sredo, toda to še ni zadosti, skrbeli bomo, da se to število še pomnoži. Da bo pa delo »Orla« lažje, zato vas prosimo, posebno vas Spodnje Štajerce, stariše in prijatelje, ki imate svoje sinove, oziroma znanke, da jih pošiljate, oziroma jim zapoveste, da naj zahajajo v društvo »Kres« h »Orlu«, ker le v »Kresu« pri Orlu morejo ostati pošteni.

Mladim fantom je pa treba poštene zabave, jih je treba včasih razveseliti. Treba jim bo telovadne obleke in drugih reči, kar pa vse stane denarja. Mi sami ne moremo vsega, gmotno stanje »Orla« je pa zelo slabo. Zato se obračamo s prošnjo do vseh, ki jim je kaj na srcu, da se obvarujejo ti mladi fantje pred gotovo pogubo, posebno se pa obračamo do vas, stariši, ki imate svoje sinove tukaj v Gradcu, in če vam je kaj, da ostanejo pošteni in zavedni Slovenci, naročite jim, naj zahajajo v društvo »Kres« h »Orlu«, ker le tukaj se jih obvaruje pred nasprotniki. Zato pa še enkrat prosimo: priskočite nam na pomoč z malim darom. Vsak, še tako mali dar, se najhvalejše sprejme. Sprejema »Kres« »Orel« Gradec, Prokopigasse 12, I.

Dekliški vrtec.

Svetovalka. Nekaj pravil onim, ki strežejo bolnikom:

1. Strogo se ravnaj po zdravniških nasvetih,

2. Olajšuj — v kolikor je mogoče — bolnikove muke.

3. Obdaj bolnika z vsemi prijetnostmi, ki jih je mogoče nuditi, ne da bi mu bile v škodo.

4. Skrbi za dober in svež zrak in snažno perilo.

5. Sama boji vzor snage.

6. Opravljaj svojo službo mirno, dobrovoljno, potrpežljivo in neprisiljeno.

7. Ne bodi sitna in redkobesedna, varuj se pa tudi nepotrebnega razburjivega čenčanja.

8. Kaži bolniku vedno prijazen in vesel obraz.

9. Moli za tiste, ki so tebi izročeni v postrežbo.

Vrtnarstvo. Ker se dosedaj na poziv „Svetovalke“ ni odzvala še nobena druga prijateljica cvetličnega vrta, zato vam, drage ljubiteljice vrtnic, podam nekaj praktičnih podatkov glede gojitve in cepljenja. Minul je mesec rožnik, prvo bohотно cvetje vrtnic je vsled vednega deževja prehitro ovanelo, a že poganjajo zopet vrtnice mlade vrhove in nastavljajo novo cvetje. Vrtnica prekrasna, moje veselje, moj ponos, zares si kraljica cvetlic! A sedaj k stvari, da si prej ko mogoče odgojimo ljubkih vrtnic in dišečega cvetja. Dva načina vzgajanja vrtnic vam hočem nekoliko opisati, in sicer je to cepljenje na divji ščipek, ki ga je lahko dobiti povsod po mejah in logih, in pa razmnoževanje s podtaknicami. —

a) Cepljenje: Ker je sedaj najprimernejši čas za požlahtnjevanje in cepljenje vrtnic, in ker se s cepljenjem na divji ščipek najlažje in najhitreje vzgoje prav lepe in visokodebelne ali pritlikave vrtnice, zato si oglejmo ta način nekoliko natančneje. 1. Podlaga: Nakopljejo se v jeseni ali na pomlad, prej, ko začnejo odganjati, prav lepe, ravne mladike divjega ščipka, ter se vsade na določeno mesto. Samoumevno je, da se morajo divjaki tako izkopati, da imajo posamezni vsaj nekaj zdravih korenin; potem se vsade v primerno velike, do 50 cm globoke jame, ki se naj napolnijo z rodovitno prstjo in vle-

žanim gnojem. Tak gojenec se vsadi kot kako drugo drevesce. Tudi je dobro, če se nekolikokrat zalije. Jaz pa lep divjak večkrat tudi na mestu požlahtnim, ga v jeseni izkopljem, pozimi dobro pokrijem s prstjo in dračjem in spomladi vsadim na določeni kraj. 2. Požlahtnjevanje: V drugi polovici rožnika, ko so vrtnice prvokrat odevele, se začnejo divjaki cepiti, ker so tedaj očesa že dovolj razvita. Požlahtnjuje ali cepi se lahko z uspehom še do druge polovice kimocea. Požlahtnjujejo se vrtnice čisto priprosto z očesom. Očesce se vreže približno 1½ cm na dolgo, tako, da je pod kožo še nekoliko lese. Nato se divjakova skorja vreže v obliki črke T; če skorja lepo ne odstopi, se jo lahko nekoliko z noževim ročajem podrgne, vzdigne, vloži očesce s popkom navzgor in dobro z rafijaličjem poveže. Cepi se navadno deblo, če je to prestaro, da se skorja ne lupi, pa kakšno močnejšo vejo, a to čisto pri deblu. Vsaja se lahko več očes, ki so lahko tudi različne barve. Ko se vidi, ali se je cepljenje prijelo, in to je opaziti čez kak teden, se porazejo divjakom vršiči. Ko pa je začelo žlahtno očesce močno poganjati, se divjak kaka dva cm nad njim popolnoma odreže. Rahlo cepljene mladike se mora vestno prirezovati, divje poganjke pa odstranjevati. Rožnika in malega srpana požlahtnjene vrtnice navadno še odganjajo in tudi cveto isto leto, poznejše pa drugo pomlad. — b) Podtaknice. S podtaknicami se vzgajajo vrtnice-grmovke ali vrtnice žlahtne korenine, ker niso na divjakovi podlagi. V ta namen se narežejo dobro olesenele mladike z žlahtnih vrtnic meseca malega ali velikega srpana, se prirežejo na tri očesce, spodnje tik pod očesom, zgoraj se odreže kaka 2 cm nad njim. Tako prirezane podtaknice vtaknem jaz prosto v vrtno zemljo tako, da gledajo z očesi iz nje; do jeseni se vidi, koliko jih raste. Te čez zimo dobro pokrijem in pomladi presadim. Vrtnice plezalka pa razven s podtaknicami, razmnožujem tudi z vlačnicami. Sedaj, ko so mladike že olesenele, in

tudi pomladi (a tedaj le tanke in nizko stoječe) vpognem oprezno precej dolge mladike, z lesenim kavljem pritrdim k tlom in kake 5 cm na debelo zasujem s prstjo; do jeseni se močno vkoreninijo. — Sedaj sem vam drage ljubiteljice cvetlic, nekoliko opisala gojitev vrtnic, a slabo je moje pero, če je tudi volja dobra. Naj krasni odslej prekrasna vrtnica naše vrtove s svojim bujnim in livaležnim cvetjem. Drugokrat vam povem, kako je poletu ravnati z vrtnicami, če vas bo zanimalo in če mi dovoli g. urednik.

Klinček in lilija,
mila ti vrtnica,
vrtec tvoj krasni,
Slovensko dekle!

Pozdravlja vas ljubiteljice cvetlic

Marinka iz Prlekije.

Varčnost. Drage tovarišice! Ker nam je g. urednik blagohotno odprl v „Našem Domu“ prostorček za „Dekliški vrtec“, menim, da ne bo odveč, če tudi jaz zopet nekaj svojih misli tukaj napišem. Danes hočem priporočati eno lepo čednost, namreč varčnost, ki bi je tudi ne smelo manjkati pri nobenem slovenskem dekletu, kakor posebno tudi ne pri nobeni dobri gospodinji. Štedljivost ali varčnost je umetnost, ki bi jo pač morala razumeti in ceniti vsaka dekle in gospodinja. Mož navadno pridobiva sredstva za vsakdanje potrebe, dolžnost žene pa je, da vzdržuje ta sredstva in jili plodonosno uporablja za vse člane obitelji. Ko pa začenjaš gospodarstvo ali gospodinjstvo, je pred vsem nujno potrebno, da se natančno priučiš, kakšne redne dohodke, kake stroške boš imela. Živeti moraš, kakor moreš, ne pa kakor bi rada. Gospodinja naj pomni, da živi pred vsem za svojo družino, ne pa za vnanji svet! — Torej ne izkušaj se ponašati z lažnjivim bleskom, marveč živi tako, kakor je prav za te in družino. Kupuj vedno le najpotrebnejše, in to še-le tedaj, ko imaš že gotovi denar v rokah. Ne nabavljaj si razkošnega pohištva, dragocenih oblek ali celo zlatnine, sre-

brnine, če ne moreš takoj vsega z lahkoto plačati. Jako potrebno in dobro je, da si vpisuje gospodinja vse — tudi najmanjše — dnevne stroške v posebno knjižico. Nikakor pa ne sme gospodinja skopariti pri hrani. Hrana bodi pač priprosta, atečna, skrbno pripravljena in zadostna. Varčnost mora imeti torej tudi svoje meje. Zato pa dekleta in gospodinjice, bodite praktične, energične in urne, bati se vam ne bo, da bi ne mogle dobro izhajati. Drugokrat zopet kaj! Za danes vas pozdravlja vaša somišljenica

Paulina Št. Jurska — Savinjčanka.

Gizdavost. Gizdava, nečimurna obleka, v kateri želi dekle dopasti posvetnim ljudem, je velika sovražnica poštenih deklet. Da svoje telo pred mrazom in vročino obvaruješ in da se ob svetih dneh po svojem stanu spodobno in primerno oblečeš, le zato ti daje dobri Bog potrebno oblačilo. Če obračaš svoje oblačilo v druge namene, grešiš. Ako boš, draga deklica, svoje telo nečimerno bogato lepotičila, obubožala bo tvoja duša. Podobna boš cvetoči roži, na katero letajo metulji in zasejejo črve. Dekleta, ki se pogosto ogledujejo, radi pozabijo, da velja pri Bogu samo lepota srca. Čim čednostnejše je srce, tem lepša so tudi lica. Gizdavo dekle pogublja dušo, pa zapravlja tudi svoje premoženje. Če boš v svojih mladih letih nosila svilo in žamet, se lahko zgodi, da boš na stara leta bosa hodila. Najlepša tančica je, katero si sama napredeš, najlepši rokavci, katere sama narediš. Bog ne gleda na lepoto, ampak na čednost srca. „Vaša lepota ne bodi zunanja, v pletenih lasih, v zlati noši in v zlahtnem oblačilu, temveč znotranja, da ste krotke in pohlevne v duhu; le to ima pred Bogom vrednost.“ — Hočeš, deklica biti srečna, le pametno se nosi po svojem stanu; napačna ali prevzetna noša je — zamera božja. Srčne pozdrave, drage somišljenice, od nove pisovalke „Našega Doma“.

Minka.

Društveni glasnik.

Sv. Magdalena v Mariboru. Dragi »Naš Dom« sprejmi zopet kratko poročilo o zadnjem sestanku naše Dekliške zveze, ki se je vršil dne 30. junija. — Glavni gospod govornik je dekletom razložil, na kaj spominja slovenska trobojnica, nje troje barv, vsako slovensko mladenko. Nastopile so tudi z lepimi govorčki dekleta: Sever Katarina, Cvirn Liza, Gselman Pavlina, Dremšak Uršula in Hötzl Karolina. Turnšek Neža je v zelo šaljivi obliki in v rimani besedi popisala, kakšen je današnji svet. Hajdinjak Marica pa je deklamirala dve Slomšekovi pesmi. Lepo število deklet pridno in redno zahaja na mesečne shode Dekliške zveze, a še bi jih lahko več z ozirom na velikost magdalenske župnije. Prihodnji sestanek bude zadnje nedeljo tega meseca!

Iz mariborske okolice. Dragi gospod urednik, vsakokrat z veseljem pričakujem, da mi prinese pismo naš mladinski časnik »Naš Dom«. Radoveden vedno pogledam, kje fantje in dekleta bolj napredujejo. Na praznik sv. Petra in Pavla sem imel neki posel pri sv. Jakobu v Slov. gor. Nazaj grede jo krenem v Jarenino, in sem še ravno v pravem času prišel na dekliški shod, ki je bil mnogoštevilno obiskan. Še celo iz Ljutomer so prišle mladenke, potem od sv. Antona in od drugih krajev. Bilo je navzočih tudi več fantov. Pazno smo poslušali spretno govornice, kako so nas vsodbujale k narodni omiki, da dosežemo svoj namen. In kaj pa mi fantje, mi vendar tudi ne bomo zaostali, da bi dekleta rekla: mi gremo naprej, vi pa še spite. Po nekod se fantje že tudi zelo izobrazujejo ter delajo shode in veselice, a ponekod je še precej zaspanosti, toda mislim, da se bo počasi vendar zjasnilo. Zato mladeniči, predramimo se, kateri še spimo, da naša »Mlad. zveza« ne bo samo na papirju.

Naj le sovragi trepetajo,
ko se zbira naša četa,
nas s pogumom pa navdaja,
živi Bog in vera sveta.

Kamnica. Kakor v prejšnjih letih, je bil tudi letos sestanek dekliških Marijinih družb, oziroma zvez iz mariborskega mesta in okolice v Kamnici, in sicer dne 14. julija t. j. sedmo nedeljo po binškoštih s sledečim vsprejemom: Ob 9ih dopoldne sprejem pri križu šolskih sester, slovesna procesija v cerkev. Tam sv. obhajilo. Ob 1/2 10ih pridiga in slovesna sv. maša. Od 1/2 11ih do 3/4 2 sestanek v Marinškovem vrtu. Ob 2eh popoldne sprejem Marijinih družabnic iz stolne župnije. Ob 2eh pridiga in slovesne večernice. Potem zopet sestanek v Marinškovem vrtu. V proslavo sv. Rešnjega Telesa in Marijino so se bili zbrali v obilnem številu Marijini otroci.

Marenberg. Sprejmi pridrugi »Naš Dom« polletno poročilo o delovanju naše »Mladeniške Zveze«. Prvi podučni shod dne 28. prosinca, ki se je vršil v kaplaniji v Marenbergu, je bil sledeči: Jakob Fras pozdravi navzoče mladeniče, ter govori o »zapravljivosti in plesih«.

Arih Anton govori »o mladeniški delavnosti«. Veronik Ant. deklamuje pesem »Slava slovenski domovini«. Golob Franc, deklamuje »Pozdrav slovenskim mladeničem«. Gigerl Greg. dekl. »Za dom med bojni grom«. Duhovni voditelj nas vsodbuja, da moramo biti vzgledni mladeniči, in da se ne smemo sramovati nositi mlad. znakov pred zagrizenimi nemčurji. — Drugi podučni shod dne 25. svečana se je vršil tako-le: Arih Ant. govori »o koristi Mlad. zveze«, kako se moramo vsestransko bojevati zoper krute sovražnike naše sv. vere in millega našega naroda. Ivan Kolar govori »Čas mladosti« iz N. D., posebno nas opominja, da moramo paziti na svoja mlada leta, kajti vsak trenotek mladosti je zlati čas, ki ga moramo v dobro obrniti. Veronik Ant. govori »Združujmo se«. Duhovni voditelj je nas opominjal za korajžno delovanje Mlad. zveze, zlasti za agitacijo ob času volitev. — Tretji podučni shod, ki se je vršil v kaplaniji je bil sledeči: Navzoče tovariše pozdravi Arih Ant., ter govori »O verski značajnosti«; značajni moramo biti mi katol. narodni mladeniči, posnemati Marijo v njeni značajnosti, zlasti v njeni ponižnosti. Veronik Ant. dekl. pesem »Slovenski mladenič«. Ivan Kolar, »Materna beseda sinu«. Nato zaključijo zborovanje č. g. kaplan. — Četrtri podučni shod, kateri se je vršil v kaplaniji v Marenbergu, ter se je sestavljal obenem nov odbor je bil sledeči: Veronik Ant. je govoril »iz časov turških vojsk«, koliko je trpinčil krvoločni Turčin slov. kmeta; enako še dandanes trpi slov. ljudstvo pod neusmiljenimi udarci od strani naših sovražnikov, zlasti od liberalcev. Arih Anton deklamuje pesem »Iz življenja«. Duhovni voditelj nas opominja, da je nujno potrebno, da si ohranimo zlate nauke, katerih smo se naučili v šoli, jih večkrat ponavljamo in seveda tudi po njih živimo. Nato se je sestavljal nov odbor: za predsednika Arih Anton, podpredsednik Veronik Anton, blagajnik Golob Franc, in Sušnik Jakob, knjižničar. Tako tovariši pogumno na plan, da nam zasiže boljše bodočnosti dan. Ne ozirajmo se na napačni strah pred našimi nasprotniki, ki ne znajo drugega, kakor blatiti, kar je poštenega in narodnega. Mladeniči:

Na delo tedaj, ker resnobni so dnovi
A delo in trud nam Bog blagoslovi!

Odbornik.

Jarenina. Naša »Dekliška zveza« je dne 29. junija sijajno pokazala, da ne spi, kakor se je to očitalo. Domačim mladenkam, gotovo nad 500, je prekrasno govoril organizator dr. Hohnjec iz Maribora v cerkvi o čednostih, ki naj bi dičile slovensko mladenko, zunaj cerkve pa o narodni zavesti in organizaciji. Predsednica shoda Anica Kren iz St. Ilja iskreno pozdravi mladenke in jih na podlagi 12 jagod vsodbuja za agitatorično delo v obmejnih krajih. Za njo je govorilo 15 mladenk. Reči se mora, da je bil vsak govor nekaj dovršenege tako po mislih kakor po prednašanju, in kar je posebno zanimivo, vsak z drugačno vse-

bino. Govorile so: Sekol Marija iz Jarenine, Ul Antonija iz Jarenine, Pavalec Amalija iz Jarenine, Ferik Karolina iz Št. Ilja, Skaza Anica od Sp. sv. Kungote, Šteber Marica iz Št. Ilja, Vacerle Roza iz Št. Ilja, Androjko Marija od sv. Jurija v Slov. goricah, Molc Marija iz Kamnice, Poljanec Marija od sv. Antona v Slov. goricah, Zebot Marija iz Št. Ilja, Pavalec Marija od sv. Petra pod Mariborom, Krajnc Marija iz Ljutomera, Braneker Urša od sv. Magdalene pri Mariboru in Hercog Marija iz Št. Ilja. — Pevski zbor pod vodstvom g. dekana je milo popeval tri umetne skladbe. Želeti je, da bi vrle zborovalke vtis, ki so ga dobile na tem shodu, si ohranile dolgo časa v srcu in potem bodo mnogo koristile sebi in milemu slovenskemu narodu.

Ptuj. Nemila smrt je ugrabila dne 30. jun. iz naše sredine pridno in vzgledno mladenko Marijo Horvat. Nezmenec se za nevihto, ki je nastala, se je napolnila k popoldanski službi božji. Med potom jo je strela ubila. Stariši so zgubili z njo močno oporo, Marijina družba vzorno družbenico in gorečo častilko najsvetejših src. Bila je tudi vneta tretjerednica in članica Dekliške zveze. Prav pogosto je prejemala sv. zakramente. Tudi na dan nepričakovane smrti je bila še pri mizi Gospodovi. Lepo število belo oblečenih deklet z vencami na glavi jo je spremilo k zadnjemu počitku, kakor tudi mnogo drugega ljudstva. Častiti gospod Mansuet Zöhrer so ji govorili za nas pomenljive besede v slovo. Istotako se je poslovlila v ginljivih besedah od nje prednica Marijine družbe. Stariše in sestric pa naj tolaži zavest, da se draga Micika že gotovo veseli pri ljubem Jezusu in Mariji, kjer bo prošila za nas, da se enkrat združimo nad zvezdami.

Ptujska okolica. Mladeniška Marijina družba in »Orli« v Ptujju so imeli izlet k devici Mariji na Vurbergu. Prvič so pohiteli naši »Orli« dalje v svet — celo dve uri hoda. V nedeljo sv. Trojice dne 2. junija, v jutro ob 6. uri odhod iz Ptujja. Na Vurbergu je bilo pozno sveto opravilo. Pridigo so imeli duhovni voditelj č. g. P. Ludovik Rantaša, ki je razložil, kakšne dolžnosti imajo Marijini otroci: 1. globoka vera, 2. treznost, 3. nedolžnost, 4. rodoljubnost. Tudi je še omenil malo »abstinenco!« Potem je bila sv. maša. Med sv. mašo skupno sv. obhajilo. Pri obedu so pa sedeli nekateri pri sladkem rumenem vincu in pivu, štiri junaki pa pri kupici vode. Pa niso bili žalostni pri vodi, celo prav dobre volje in zelo veseli, res zgledni »abstinenti«. Celó dva nova uda sta se ta dan podala v »sveto vojsko treznosti«. Res, to so juraki kot veteranci, če se smem izraziti kot slavni vojskovodja Radezki. Po obedu smo si ogledali staroznani grad Vurberg od znotraj in zunaj. Marsikaj nam je č. g. Alojz Kokelj, župnik vurberski razložil od te imenitne trdnjave. Ob 2. uri so bile večerice, potem smo šli zopet nazaj domov. Srčna hvala č. g. duhovnemu voditelju in pa č. g. č. g. župniku na Vurbergu. V nedeljo dne 9. junija pa so se mladenči Marijine družbe in

»Orli« udeležili slovesne procesije presv. R. Telesa. Popoldne pa je bilo spet sprejetih nekaj mladeničev na novo v Marijino družbo. Želimo srčno, da bi se »Orli« kmalu pokazali v kraju »v uniformi!« To bi bilo res krasno in kaj novega in veličastnega na Ptujju. Premožnejši fantje si lahko sami naroče kroj. Bolj revni fantje pa naj z lepo ponižno prošnjo potrkaajo na rodoljubna srca dubrotnikov. Mladenčiči, le tako naprej pod zavetjem device Marije in posebno pa ostanite trdni abstinentje z jekleno voljo in lepim treznim zgledom in skušajte si še več mladih src pridobiti za »Sveto vojsko treznosti!« Najbolj je treba v Ptujju in lepi okolici boja zoper res pijano dobo. Po tem življenju bodo nastopili boljši časi. V nedeljo 23. junija po večernicah so imeli Orli prvi bolj očiten shod na dvorišču. Č. g. duhovni voditelj so nam podali par naukov. Nato so pa telovadci pokazali občinstvu kaj že znajo, kaj premore trdna volja in skupno delovanje. Le mladenči »Orli« krepko naprej! Kličem s srčnim pozdravom: »Na z dar!«

brat »Višavski«.

Sv. Lovrenc na Drav. polju. Dne 23. junija je imela »Dekliška zveza« svoj mesečni poučni shod z deklamacijami in govori. Predsednica v lepih besedah oriše hrepenenje narodne mladenke po izobrazbi; posebno povdarja, da se držimo naukov, ki jih slišimo v naših društvih, in da mora jedna drugo vedno vzpodbujati in ji lep vzgled dajati. Tončka Planinšek je govorila o pomenu »Dekliške zveze«, da moramo biti neustrašene, da se ne smemo ozirati na zavidno govorjenje naših nasprotnikov ter vselej in povsod storiti vse za naša društva. Nato je bila deklamacija in krasen govor v čast č. g. kaplanu za njihov god. Podal se jim je tudi šopek cvetlic z besedami: »Ljubi Bog naj Vas nam ohrani še mnogo let zdravega, čvrstega, zadovoljnega in slovenski domovini koristnega.« Č. g. kaplan nas nato še vzpodbuja, da moramo zanaprej vedno tako navdušeno in skupno delovati. H koncu se zapoje nekaj lepih pesmic in vesele smo se razšle, z zavestjo, da se ljubki Št. Lovrenc vedno bolj razvija. Tajnica.

Sv. Anton v Slov. goricah. »Spolnila se mi je največja želja«, s temi besedami so začeli č. g. duhovni voditelj svoj prisrčni pozdrav na nas deklice, in govorili so nam prav iz srca; tudi nam se je namreč v nedeljo dne 7. julija izpolnila naša največja želja: ustanovile smo si namreč »Dekliško zvezo« za našo župnijo. Gotovo je navdajalo vsakogar z veseljem naše veličastno zborovanje, saj nas je bilo zbranih okoli 250. Že to število je pokazalo veliko zanimanje. S pazljivostjo smo sledile raznim izvajanjem govornikovim, storile različne sklepe o našem delovanju, ter si razdelile že pri prvem zborovanju različne snovi za prihodnjic. Zanimivo in zabavno je bilo predavanje »O redu in snagi«, nad vse razveseljiv pa lep pozdrav naše ljube nove predsednice. Kot predsednico smo si izvolile Poljanec Marijo, kot tajnico Močnik Matildo, kot blagajničarko pa Živko Marijo. Naj ljubi

Bog rosi svoj blagoslov na naše s takim navdušenjem započeto delo.

Gornja Radgona. (Poročilo slavnosti ob desetletnici gornjeradganske »Dekliške zveze« dne 16. junija 1912). Težko je pričakovala naša ženska narodna mladina tega svojega narodnega praznika. In prišel je zaželjeni 16. junij, nedelja presv. Srca Jezusovega. Članice gornje-radganske Dekliške zveze so se zbrale polnoštevilno k slovesni službi božji; ob devletni uri je imel slavnostno pridigo občepriljubljeni mladinski organizator č. g. dr. Hohnjec. Govoril je o presv. Srcu Jezusovem, oziraje se na slavnostni dan, ter kot jedro pridige priporočal v premislek besede: Jezus in jaz. Po pridigi se je slovesno posvetila krasna slika presv. Srca Jezusovega v spomin 10letnega obstoja gornjeradganske »Dekl. zveze«, katera si je že pred več leti izbrala to božanstveno Srce za svoj vzor in ščit. K skupnemu sv. obhajilu med slovesno sv. mašo so pristopile razun domačih, tudi mnoge članice sosednih zvez. Popoldne ob poldveh se je pričela zunanja slavnost na vrtu g. Osojnika. Predsednica »D. zv.« Neža Osojnik je pozdravila vse navzoče s pristrčnimi besedami. Ljubezniva je bila slika: »presv. Srcu Jezusovemu, šent peterska narodna dekleta«. Pred krasno okrašeno podobo presv. Srca, katero so obdajali angeli s palmovimi vejami v rokah je posvetila predsednica celo Dekl. zvezo in vse njeno delovanje znova presv. Srcu Jezusovemu. Vmes je glasilo ljubko petje, primerno temu prizoru. Vlč. g. dr. Hohnjec je v slavnostnem govoru čestital kot odposlanec Krščansko-soc. zveze gornje-radgonski Dekl. zvezi k njeni desetletnici ter z njemu lastno navdušenostjo vspodbujal naše mladenke k nadaljnemu vstrajnemu delu, ki je ravno tu ob meji neprecenljive važnosti. — Slavnostna deklamacija: »Ob desetletnici«, ki jo je zložila bivša članica naše zveze Kristina Pintarič, nam je orisala boje, trpljenje, pa tudi vesele dogodke preteklih 10 let, ter povedala, da se imamo za Bogom zahvaliti za dober vspeh v teku teh let našim bivšim in sedanjim požrtvovalnim č. g. duh. voditeljem. Tajnica nam je podala skrbno sestavljeno poročilo v plodonosnem delovanju Dekliške zveze tekom desetih let. Priredilo je 108 shodov, 17 slavnosti in 1 velik deskliški shod; na teh je bilo 128 deklamacij in 182 govorov. Te številke pač pričajo, da je bilo v zvezi še pravi življenje. Tončka Petrovar nam je pred podobo presvetega Srca Jezusovega navdušeno govorila o živem studentcu čiste ljubezni: Srcu Jezusovem. Ob koncu so dekleta uprizorila petdejansko igro: »Materina podoba«. Govorile so tudi vrle odposlanke drugih Dekliških zvez. Iskrene pozdrave nam je prinesla in z očarujočo navdušenostjo je govorila vrla predsednica Dekl. zveze iz Sv. Pavla v Savinjski dolini. Istotako so navdušeno govorile mladenke iz Sv. Križa pri Ljutomeru, Ljutomera, Svetinj, Sv. Jurija na Ščavnici. — Čestitke in pozdravi so došli tudi iz Sv. Jurija v Savinjski dolini, iz Središča in Sv. Petra na Medvedovem selu. Zelo je oveselila

zbrana dekleta, zlasti domača, pa tudi vse navzoče brzozavka bivšega duh. voditelja, č. g. Alojzija Zamuda, sedaj župnika v Črešnjevcu, ki se je glasila: »Krepka skala, Peter, krepki in osrečuj petrovsko Dekl. zvezo!« — Da se je slavnost desetletnice gornjeradganske »Dekl. zveze« tako dobro obnesla, se imamo pač za Bogom zahvaliti v prvi vrsti našemu preblagemu vlč. g. duh. voditelju Ivan Luskarju, ki je z izredno požrtvovalnostjo vodil priprave za slavnost, neutrudno vadil članice v petju itd. Bodi jim na tem mestu izrečena pristrčna zahvala v imenu cele zveze. — To kratko poročilo bodi vsem našim prijateljem, pa tudi nasprotnikom dokaz, da gornjeradganska Dekl. zveza kljub vsem težkočam in oviram, katerih ji nikoli ne manjka, vendar stopa krepko naprej. In kako tudi ne, saj je svoje zaupanje stavila vedno doslej, in bo še bolje odslej v srce Tistega, ki je sam obljubil, da bo dal obilnega božjega blagoslova tistim, kateri zapajo v Njega in Ga časte, namreč v presv. Srcu Jezusovo. Mnogo hudih poskušanj je prestala gornje-radgonska Dekl. zveza v teku desetih let, nasprotniki ji tudi ne bodo prizanesli v prihodnje, a ona se bo vedno z neomahljivim zaupanjem zatekala k svojemu braniku najsv. Srcu in prepričane smo, da nas naše zaupanje ne bo varalo.

Gornja Radgona. Poročilo o delovanju »Mladiške zveze« kmet. bralnega društva v Gornji Radgoni v prvem polletu 1912. — Mladiška zveza je priredila v pretečenem polletu razun občnega zbora, o katerem se je že poročalo še pet poučnih shodov, na katerih je bilo slišati osem govorov in pet deklamacij. Na prvem poučnem shodu dne 11. svečana je govoril predsednik zveze Peter Potočnik o potrebi izobrazbe in o važnosti mladiške zveze, ki je za marsikaterega mladeniča edina rešilna vrva, po kateri se lahko reši pred pogubnim vplivom slabe tovaršije. Josip Paulič pa je govoril o važnosti dela za človeka, posebno pa še za mladeniča. Jakob Kovačič pa je deklamiral pesem »Zimski dan«. Na drugem poučnem shodu dne 10. sušca so nam č. g. duh. voditelj v svojem govoru načrtali program za bodoče delovanje zveze. Razložili so nam, kako tvarino si naj izbiramo za poučne shode in kako jo naj obdelamo, da bo v korist predavatelju in poslušalcem. J. Lančič pa nam je v svojem govoru opisal pogum in vstrajnost štiridesetih mučnikov ter nam je priporočal, naj jih v tem posnemamo. F. Slavič je deklamiral pesem »V pepelnici noči«. Na tretjem poučnem shodu dne 14. mal. travna je govoril F. Muha »O zaraščanju cepljenke« J. Paulič pa je govoril o sovražnikih, katere je imel slovenski narod nekdanj, in katere ima sedaj. Sedanji so mu mnogo nevarnejši, kakor so mu bili prejšnji, ker jim ni zadosti, da mu ugrabijo zemljo, ampak hočejo še mu tudi zastrupiti dušo. Potem se je deklamirala »Velikonočna pesem«. Na četrtem poučnem shodu, dne 12. velikega travna je govoril Jakob Kovačič, kako naj skrbimo za zdravje in kako si je naj ohranimo. Janez Pctočnik pa je dekla-

miral pesem »Življenje ni praznik«. K sklepu so še mladeniči zapeli pesem »Slovenski smo fantje«. Na petem poučnem shodu dne 23. rožnika pa je govoril predsednik zveze Peter Potočnik o čednostih, katere naj ima slovenski mladenič. Franc Slavič pa je deklamiral pesem »Domovini«. H koncu pa so tamburaši zveze zaigrali več lepih komadov, kar je ove-seilo vse navzoče. Ob vsakem shodu so nam tudi č. g. duh. voditelji razložili pomen tujih besed, ki so se nahajale v vprašalni škatlji, katere so se mladeniči pridno posluževali. Kakor je iz predstoječega razvidno, se je v tem letu začela zveza precej živahno gibati. Mladeniči se za njo vedno bolj zanimajo, kar se kaže posebno v tem, da so poučni shodi vsakokrat primeroma dobro obiskani. Vidi se, da se da z dobro voljo in nekolikim trudom tudi pri nas kaj doseči.

Zreče. Prav dobro nas je zopet razveselila in razvedrila Dekliška zveza s svojim mesečnim sestankom, dne 7. julija t. l. Bili smo izvanredno povabljeni k temu shodu tudi drugi domačini. Po primernem pozdravu predsednice Barbike Lamut je deklamirala navdušeno Anica Kračun pesem: »Pomlad in mladina« (N. D.) Posebno ganljivo in lepo je prednašala Malika Golčar »o ljubezni do Marije«. Drobne Mimika nam je v pesmi »Pijanču« prav živo predočevala nesrečen in žalosten položaj pijanca. Kračun Pavlika je jedrnatno in navdušeno prednašala »o sv. Cirilu in Metodu«. Lep nauk je dala svojim tovaršicam Orož Tončka s pripovedko »o deklici in kresni muhi«. (Kakor je deklica pri luči glede kresno muho zavrgla, tako bo Bog zavrgel tudi takega dekleta, ki se hoče samo na zunaj svetiti in šopiriti, a znotraj je umazana, črna). Nato so prav dobro uprizorile in nas razveselile Kvac Julika, Klančnik Katarina, Naglič Katarina in Ivšek Lojzika s kratko, a poučljivo igro »Nezadovoljna služkinja-Liza«. Veliko radosti in srčnega smeha sta vzbudile zlasti tudi Vrhov-

nik Jula in Kračun Franiška s šaljivim prizorom »Brez zajutreka«. V začetku in med odmorami nam je pevski zbor zapel par mičnih pesmic. Res prijetni, zabavljivi in poučljivi so taki sestanki, zato se jih mladenke, le pridno udeležujemo. Brez važnega vzroka naj nikoli nobena ne izostane. Korist bo naša. Pozdravlja vas Marica.

Škale. Zopet Ti poročam, dragi »Naš Dom« par vstic o sestanku »Dekliške zveze«, ki se je vršil dne 7. julija. Upam, da boš sprejel z drago voljo. Podpredsednica nas je najprej lepo pozdravila, nato so nastopile govornice. Prva Ema Dovnik, je govorila o velikem pomenu dekliške časti. Čuvajmo jo vsak čas ter branimo kot največji kras krščanske mladenke. Druga je govorila Ivanka Špeh, »o uljudnosti in medsebojni ljubezni«. Marija Kvartič je deklamirala pesem »Naš Narodni dom«. In nazadnje so še č. g. kaplan podali lepih naukov. Prisrčna jim hvala za njihovo požrtvovalnost. Dolžne smo jim pač hvalo, da nas tako vspejajo. Izobrazba je dandanes pač najpotrebnejša reč. Človek se mora v teh časih pač znati obnašati in delati v blagor domovine. Bili so časi, ko ni bilo Marijinih družb, ne Dekliške zveze in ne Mladeniške organizacije, a vendar se je živelo. A zdaj pa ni več tako. »Slovenski tepec« in druge raznovrstne priimke nam dajejo, a ne smemo se pustiti več kar tako zaničevati.

Breznica na Gorenjskem. Naša »Dekliška zveza« je imela 30. junija svoj mesečni shod, pri katerem se je pobirala udnina za l. 1912. Govorila so tri dekleta in sicer predsednica o neustrašenosti in vstrajnosti pri dekl. zvezi, tajnica o napredku dekl. zveze iz »Našega Doma«, Micica Resman je pa deklamirala pesem »Slovenska zemlja...« iz »Bogoljuba«. Vse so nastopile neustrašeno. Zapelo se je tudi nekaj narodnih pesmic. Torej mladenke, delujmo v edinosti za naš slovenski narod!

Drobtinice.

Za lepo petje. Ljubi fantje — moji svrstniki! Lahko rečemo, da nas je nepregledna vrsta širom slovenske domovine, ki smo združeni v katoliških društvih, družbah in zvezah, kjer si pridobivamo potrebnih znanosti v izobrazbi in z vnmogo čitamo naše poučne katoliške časopise, posebno »Slov. Gospodarja«, »Stražo«, »Domoljuba«, »Bogoljuba«, »Slovenca«, v prvi vrsti pa »Naš Dom«, ki je naše glasilo. Danes hočem zapisati nekaj vstic za spodbudo k lepemu petju. Kako lepo je, če fantje pokažejo, da se ne sramujejo tudi v cerkvi z lepim petjem počastiti Boga ter s tem vnmemati srca kristjanov k goreči molitvi. Res lepo petje v cerkvi je nekaj krasnega in hval vrednega. In narodno petje, koliko se s tem da dobrega storiti. Tam, kjer se poučujejo

lepe pesmi, tam se opušča in izginja ono ne-lepo, mnogokrat pohujšljivo pregrešno petje. Poštena pesem razveseli srce, pomore k lepim čednostim in vsak jo rad posluša. Po petju se lahko spozna cel okraj. Res, da vsak nima tega božjega daru, ki se mu pravi posluh, pa tudi ti lahko delujejo za glasbo s tem, da ne nasprotujejo z zasmehovanjem, temveč pripoznajo, da je treba tudi tu truda in vstrajnosti. Sprejmite, dragi mi fantje, za vse dobro vneti naročniki N. D. te male vrstice od kmečkega fanta, ki kliče: Delajmo s petjem čast Bogu in Mariji, pa kinč domovini.

Ob mraku in svitu, ko dan se zori
Naj pesem se naša po zemlji glasi.

Pevca Potšavniški.